

MŪSŲ LIETUVA

NR. 40 (1523) – SEMANÁRIO – 1977 M. SPALIS – OCTUBRO 6 D. – 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

DIDIEJI IR MAZIEJI PROTAGONISTAI

Hamiltono mergaičių choro AIDO lankymosi metu, S. Paulo lietuviai, o ypač jaunimas, pergyveno spazmodišką veiklos, susijaudinimo ir entuziazmo momentą. Choro aidams nutilus, Nemuno bei Rūtelės šokėjams išsiskirsčius, o salių šviesoms užgesus, tenka pagalvoti, kokio milžiniško organizacinio darbo visa tai pareikalavo. Jau vien tik medžiaginės išlaidos siekė nežmoniškas sumas (sakoma apie US\$80.000), kurias reikėjo pačiam chorui su Kanados lietuvių pagalba sutelkti. Šis faktas mums parodo Kanados lietuvių kolonijų gyvumą ir jautrumą, o taip pat choro vadovų organizacinį sugebėjimą. Choro triumfalinis koncertas S. Paulyje yra taip pat ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenės didelis darbo, iniciatyvos ir pasiaukojimo laimėjimas.

AIDA išlydėjus, liekame vėl vieni ir pasijuntame, kad šiame lietuvių folkloro festivalyje buvo ir kitų – mažų protagonistų. Tai RŪTELĖS ansamblis.

NEMUNO šokėjų grupė su gausiais pasirodymais Brazilijoje ir užsienyje, jau gerai pažįstame lietuvių kolonijoje, bet RŪTELĖ, kai kas gal tik pirmą kartą pamatė per lietuvių folkloro festivalį ANHEMBI kongresų rūmuose. Daug kas nesitikėjo, kad tokia vaikų grupė galėtų sukelti tokios gausios publikos entuziazmą.

Šis jaunimo sambūris atliko didelį kultūrinį darbą S. Paulo lietuvių kolonijos gyvenime. Pradžioje jis veikė "ŽILVIČIO" vardu, gi vėliau persiskyrė į didesniųjų ir mažųjų – "RŪTELĖS" grupes. Šiuo metu visas ansamblis su trim šokių grupėmis ir mergaičių sekstetu veikia RŪTELĖS vardu.

Daug kam gal yra sunku įsivaizduoti, kaip yra sunku tokią didelę (apie 70) ir dar vis augančią vaikų grupę išlaikyti ir jai vadovauti. Nepilnamečiai ir maži vaikai ansamblyje dalyvauja ne tautinio atsakomybės ar tėvų verčiami (ko šiais laikais nebedaroma), bet patraukti draugų, šokių ar dainų. Draugystei iširus, ar praėjus ūpui, nebeatina ir mechanizmas – šokių grupė sustoja. Didesnieji mokinasi, o kiti dar ir dirba, tai, kad ir su geriausia valia, kartais negali dalyvauti repeticijose ar pasirodymuose.

RŪTELĖ neturi jokių pajamų šaltinių, nebent tas, kurias gauna iš tų pačių vaikų tėvų mėnesinio "mokesčio". Tėvai turi vaikus aprūpinti tautiniais rūbais ir transportu, o tai vien tik AIDO lankymosi metu reikėjo penkis kart padaryti.

RŪTELĖS ansamblis, nors jau daug kart yra viešai pasirodęs ir ne kartą užpildęs vieną kitą spragą, bet dar nėra susilaukęs pilno kolonijos dėmesio ir paramos. Kad ir turi daug simpatijų. RŪTELĖS tikslas, tiesa pasakius, nėra tikslai viešų pasirodymų ieškojimas, bet grynai pedagoginis. Šokiai yra priemonė jaunimą priartinti prie lietuvių kultūros ir kalbos, kad jaunimas ją pažintų ir pamiltų. Štai kodėl dar šiaip taip veikianti šeštadieninė lituanistinė mokykla yra ansamblio vadovų rankose ir ją lanko beveik išimtinai sambūrio vaikai.

RŪTELĖS užsibrėžtas tikslas, manau, išpildo visas lietuvių kolonijos aspiracijas ir turėtų būti visų reikalas ir rūpestis. Tam visgi reikia priemonių ir tinkamų sąlygų. Pirmiausia reikia tinkamų patalpų, kur jaunimas galėtų susirinkti veikimui ir repeticijom. Lituanistinės pamokos turėtų susilaukti daugiau talkininkų – mokytojų (berods S. Paulyje buvo įsteigta BLB švietimo komisija), būti aprūpintos va-

Pasaulio lietuviai, į talką!

Lietuviais esame mes gimę,

Lietuviais turime ir būt!

1978 m. birželio 28 – liepos 3 d.d. Toronte, Kanadoje, rengiamos Pasaulio Lietuvių Dienos – PLD. Į jas įeina trys atskiri renginiai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V-ji Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventė ir Pasaulio Lietuvių Sportinės Žaidynės.

1978 m. sukanka 60 metų nuo Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo ir 40 metų nuo tautinės olimpiados Kaune. Pasaulio Lietuvių Dienos ir padės iškilmingai atšvęsti kiekvienam lietuviui taip brangias istorines sukaktis.

Nuo amžių lietuvis savo būdu ir kultūra ryškiai išsiskyrė iš kaimyninių tautų. Teisė turėti savitą, nepriklausomą Lietuvos valstybę buvo ginama ir palaikoma sunkiomis kovomis. Kova už lietuvių teises pavergtoje tėvynėje ir šiandien didvyriškai tebevyksta. Lietuvis visais amžiais reikalavo savo teisių, bet lygiai jas pripažino ir kitiems. Pasaulio Lietuvių Dienos ir turėtų tapti gausia, didinga demonstracija už lietuvių teises, lietuvišką kultūrą ir tikėjimo laisvę pavergtoje tėvynėje. Todėl mes ir kviečiame visus lietuvius ruoštis į Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, Kanadoje. Užtikriname Toronto lietuvių svetingumą.

Netenka nė minėti, kad PLD surištos su didelėmis išlaidomis. Todėl Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinis komitetas ir skelbia Pasaulio Lietuvių Dienų vają. Prašome ateiti į talką su aukomis, kai bendruomenės apylinkių, sporto klubų, chorų vadovai į Tamstas kreipsis. Pasaulio Lietuvių Dienos turi parodyti saviems ir svetiems, kad lietuviškasis solidarumas reiškiasi darbais ir auka.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra tikrasis ir nuolatinis ryšys, kuris jungia lietuvių su lietuviu. Tik tampri ir sava bendruomeninė dvasia gali laiduoti Pasaulio Lietuvių Dienų sėkmingumą. Ypač tėvai ir globėjai prašomi siųsti lietuviškąjį jaunimą, nes užmegzti ryšiai, pažintys bei lietuviška aplinka ves į šviesesnę ir lietuviškesnę ateitį.

**Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės valdyba**
**JAV Lietuvių Bendruomenės
krašto valdyba**
**Kanados Lietuvių
Bendruomenės krašto v-ba**
**Pasaulio Lietuvių B-nės
seimo organizacinis k-tas**
**V-sios Kanados ir JAV
Lietuvių Dainų Šventės
organizacinis komitetas**
**Pasaulio Lietuvių Sportinių
Žaidynių organizacinis k-tas**
**Pasaulio Lietuvių Jaunimo
Sąjungos valdyba**

RŪTELĖ IMIGRANTŲ FESTIVALY ŠOKA MALŪNA

dovėliais ir pan. Tėvai turėtų skatinti savo vaikus lankyti tą mokyklą, o ir patys namie pagelbėti pamokų paruošime, kalbėti tarp savęs lietuviškai. Ansambliui taip pat reikia daugiau pagalbinių, organizatorių, reikalų vedėjų, chorvedžių ir šokių vadovų. Paskutinėj vietoj, manau, kad reikia taip pat ir organizacijų bei visų kolonijos gyventojų medžiaginės – finansinės paramos, kad visų išlaidų našta nekristų ant tėvų pečių, kurie jau ir taip daro daug ir didelių pasiaukojimų. Jaunimas yra mūsų kolonijos didžiausias potencialas, į kurį nė vienas lietuvis neturėtų bijoti investuoti savo darbo ar lėšų. Jis gal neduos šimteriopo derliaus, bet bent užtikrins kitai kartai lietuviškos išlaidymą šioje kolonijoje.

Kun. Petras Rukšys

Lietuviai Mordovijos koncentracijos stovyklose

Pasakoja rusų prof. Eugenijus Vaginas • Nepaprastos drąsos vyrai — Liudas Simutis, Vytautas Bastis, Juozas Gimbutas

Sovietų koncentracijos lageriai politiniam kaliniam yra religinės patirties mokykla. Netgi sakyčiau — augštoji mokykla, ištisa dvasinė akademija, besiskirianti nuo įprastų mokslo įstaigų (seminarijos ar universiteto) tik tuo, kad pastarosiose su naujais dalykais mes susipažįstame per knygas, intelektualiniu būdu. Šis būdas išlieka ir lagerio aplinkybėse, tačiau esminis dalykas lageriuose yra patirtis, kontaktas su gyvais žmonėmis. Ir štai tie gyvieji žmonės, kartais jiems patiem nepastebint, tampa profesoriais, ir tai augščiausiam religinės patirties mokslo laipsnyje.

Svarbi sovietinių konclagerių ypatybė religiniu požiūriu — tai bendravimas tikinčiųjų, priklausančių įvairiomis konfesijoms. Pirmoji mano pažintis su katalikais įvyko kaip tik čia, Mordovijos koncentracijos lageryje, palikdama sieloje gilius pėdsakus ir neišdildomą naujų draugų — Lietuvos katalikų atminimą.

Kontaktai su lietuviais

Noriu iškart prisipažinti, jog su lietuvių katalikų kunigais man neteko susidurti, nors iš senų kalinių pasakojimo žinau, kad jų lageriuose buvo nemažai. Dažnai girdėdavau kalbant apie katalikiškąją sąjūdį Mordovijos lageriuose 1950 m. gale, pradėtą grupės lietuvių jėzuitų. Šis sąjūdis atvedė į katalikybę daug jaunimo (pvz. Leningrado menininką G. Rodioną, filosofą V. Juryj iš Charkovo ir kt.)

Iš asmeninių susitikimų bei draugysčių konclageryje manje susiformavo įsitikinimas: kaip visi tikri rusai yra ortodoksai (pagal Dostojevskį), taip kiekvienas tikras lietuvis būtinai ir neatšaukiamai turi būti katalikas. Žinoma, tai jokių būdu nereiškia, kad visi ortodoksų tikintieji privalo būti vien tik rusai, o visi katalikai šiandien vien tik lietuviai.

Trumpa mano patirtis Italijoje gana įtikinančiai liudija, jog katalikybė ir dabartiniiais laikais tebėra siela bei širdis taip pat ir kiekvieno italo...

Ir be to juk negalima susidaryti aiškaus tautinio charakterio, nepažįstant dvasinio žmonių pasaulio, jų dvasinės krypties. Be religinės gilumos kiekviena tauta pastebimai silpsta, "pelija". O pergyventi pačias sunkiausias sąlygas ji pajėgia visų pirma tik savo tėvų, senelių bei prosenelių tikėjimo dėka. Lietuvos pavyzdys tai įrodo pačiu įtikinamiausiu būdu.

Dvi grupės

Man teko susidurti Mordovi-

jos lageriuose su dviem didelių lietuvių grupių atstovais: tai kalinamaisiais taip sakant už "karą" ir su naujausiais tautininkais. Atrodytų, visa tai labai paprasta: "kariniai nusikaltėliai" (ir tai jau praėjus 30 metų po karo pabaigos!!!) — visi seneliai, o antrosios grupės — jaunimas. Tikrumoje betgi nevisai taip yra. Tarp buvusių Lietuvos partizanų, kariavusių ir prieš vokiškuosius nacius, ir prieš sovietinius okupantus, buvo daug palyginti jaunų žmonių: nuo 35 iki 40 metų (mano amžiaus). Skirtumas tik tas, jog kiekvienas iš jų, man atvykus į konclagerį, turėjo už savo pečių jau po 15 ar 20 metų nelaisvės... ir mano aspirantūrą bei mano universitetą... Štai, pavyzdžiui, Liudas Simutis buvo iškalėjęs 25 metus, Vytautas Bastis — 25, Justas Gimbutas — 28 (25 plius trejus už nesėkmingą mėginimą bėgti).

Liudas Simutis

Iš paminėtų asmenų Liudas Simutis E. Kuznecovo "Dienoraščių" dėka (mano nuomone, paties giliausio turinio knyga apie sovietinius koncentracijos lagerius) yra labiausiai žinomas Vakaruose. Trumpai priminsiu jo biografiją. Liudui buvo tik penkeri metukai, kai jam 1941 m. parodė išniekintą tėvo lavoną, kurį nukankino sovietiniai čekistai. Savaimė suprantama, kodėl dar visai jauname amžiuje jis įsijungė į antisovietinę veiklą, priklausė pagrindinei "Kovos už Lietuvos Išlaisvinimą Sąjūdžio" organizacijai. Devyniolikos metų amžiaus jis buvo suimtas už aktyvią politinę veiklą. Kalėjiman jį pernešė (sugipsuotą) tiesiog iš ligoninės. Teismo sprendimu Simutis buvo pasmerktas mirties bausmei — sušaudymui, kuri tačiau buvo pakeista 25-keriais metais kalėjimo sovietų koncentracijos lageriuose.

Tuo metu, kai aš Mordovijoje 1974 m. pradžioje pirmą kartą sutikau Liudą Simutį (jį tuo me-

tu pervedė iš "ypatingai griežto" į mūsų "griežto" režimo lagerį), jis buvo praleidęs nelaisvėje, tose nežmoniškose sąlygose, jau 19 metų. Toje lagerio zonoje, kur Simutis praleido paskutiniuosius 10 savo nelaisvės metų, net tris kartus buvo keičiamos geležinės dangos: kambarų durys, langų grotos ir t.t. Geležis neišlaikė — rūdijo ir iro... Jis buvo tik pora metų vyresnis už mane. Tačiau patirtimi aš buvau prieš jį nedaugiau, kaip "geltonsnapis viščiukas", nes Simutis buvo praėjęs jau pilną sovietinių lagerių mokyklą ir, nežiūrint to, išlaikęs savyje dvasios giedrumą ir tyrą širdį. Liudas tuos ilgus nelaisvės metus ne tik, kaip įprasta sakyti, "atsėdėjo" ar "išgyveno". Tai buvo kažkas gilesnio ir daug daugiau. Savo dvasinėje ir moralinėje srityje jis iškilo žymiai augščiau už savo kankintojus. Tai buvo ryškiai jaučiama jo asmenyje. O jo jėga, jo dvasinis tvirtumas glūdėjo jo tikėjime.

Pokalbiai apie religiją

Daugiausia mes su Liudu kalbėdavome apie religiją ir apie tikėjimą. Žinoma, jis buvo karštas katalikas. Ateistas tikriausiai pasakytų — "fanatiškas". Tačiau jo tikėjime nebuvo fanatizmo, nekantrumo ar neapykantos. Galbūt jame būtų buvę galima atrasti tik perdėto veržimosi protingai išaiškinti tai, kas man pačiam visada atrodydavo neprieinama betkokiam racionaliam aiškinimui. Tais klausimais mes diskutuodavome. Tačiau mūsų diskusijose (mūsų ginčuose) niekada nebūdavo ir negalėjo būti neapykantos ar grubumo. Mes abu gi buvome krikščionys ir todėl galvojome ne apie tai, kaip prisivilioti vienas kitą bei pritraukti savo konfesijon, tačiau kaip geriau vienas kitą suprasti, mūsų religinių pergyvenimų bei pasaulėžiūros ypatumus atpažinti. Ir kilnios Liudo Simučio asmenybės dėka daug naujų horizontų atsivėrė man lietuviškosios katalikybės dvasioje.

Vytautas Bastis

Kiek sudėtingesnio charakterio buvo Vytautas Bastis — aistringas Lietuvos patriotas, puikus savo krašto istorijos, geografijos ir literatūros žinovas. Jis giliai jautė savo gimtosios kalbos artumą. Studijavo ne tik lietuvių kalbos pagrindus, jos istoriją, bet gilinosi ir į jos ryšį su kitomis jai giminingomis kalbomis. Gerai orientavosi II D. karo istorijoje. Ir visą tai — visas šias žinias — jis sukaupe savarankiškai, sunkiomis lagerio sąlygomis. Jo religinių įsitikinimų sfera buvo labai paslėpta — jis nemėgdavo religinėmis temomis kalbėti su "svetimaisiais". Tik kai kalba nukrypdavo į Lietuvos istoriją, neišvengiamai išryškėdavo ir K. Bendrijos vaidmens klausimas... Tuomet paaikšėdavo, kad religija Vytautui Basčiui buvo neatskiriamą, organinę lietuvių tautinio charakterio dalis.

Justas Gimbutas

Pagaliau ypatingai jautriai prisimenu tragišką tikro lietuvių kankinio — Justo Gimbuto figūrą. Jie buvo du broliai. Už partizaninę Lietuvos išlaisvinimo kovą abu kartu pateko kalėjiman. Vyresnysis mirė ant Justo rankų lagerio ligoninėje po daugiau kaip 20 nelaisvėje praleistų metų. Justas, man esant Mordovijoje, kalėjo, atrodo, jau 23-čiuosius metus. Dėlei savo tiesaus ir atviro charakterio jis nuolat sueidavo į konfliktą su lagerio vadovybe, kuri jo nemėgo ir kaip beįmanydama jį persekiavo. Nors Justas buvo antrosios grupės invalidas, jie dažnai jį už nepaklusnumą uždarydavo karceryje.

Mūsų zonon Justą Gimbutą atgabeno iš Vladimiro kalėjimo, kur jis (jau nebe pirmą kartą) buvo priverstas atsėdėti trejus metus ir kurį laiką kalėjo vienoje kameroje su mūsų organizacijos "Visos Rusijos Liaudies Išlaisvinimo Socialinės - Krikščioniškosios Tarybos" vadu Igoriu Vjačeslavovičium Ogurcovu. Šio atvejo dėka mes su Justu Gimbutu arčiau susipažinome, nes aš smalsiai gaudžiau visą galimą informaciją apie savo draugą*). Nors tie jų (Basčio ir Ogurcovo) santykiai kameroje buvo nevisada vienodai sklandūs, tai anaiptol nekludė Liudui atvirai pripažinti mūsų vado asmenybės kilumą. Šis lietuvių charakterio bruožas ir yra vienas iš mane labiausiai sužavėjusių — tas ypatingas riteriškumas, kurį man visada norėdavosi sieti su katalikiškąja dva-

LIETUVIAI
MORDOVIJOS
STOVYKLOSE

LIETUVIAI PASAULYJE

Argentina

ARKIV. J. MATULAIČIO, MIC, 50 metų mirties sukaktį Buenos Aires lietuviai paminės lapkričio 20 d. Aušros Vartų parapijos šventovėje religiniu koncertu su plačia programa. Kartu bus prisimintos ir lieuoja specialus rengėjų komitetas.

sia (kaikurie lietuviai jį priskiria prieškrikščioniškajam laikotarpiui).

Justas taip pat buvo nepaprastai talentingas medžio drožinėtojas. Jo dovaną — meniškai išdrožtus medžio karolius mano žmona dar ir dabar tebe nešioja. Ir kartu, man visai neįtariant, aš pažinau Justą visai kitoki, būtent, kaip prityrusį mistiką. Justas buvo ne vien tik giliai tikintis žmogus, bet ir talentingas, gausiai apdovanotas mistikas. Tai pasireiškėdavo, pavyzdžiui, jo matomuose sapnuose ir ypatingai jo aiškinimo būde...

Patrauklus buvo ir jo religinių pažiūrų platumas. Likdamas ištikimu Katalikų Bendrijos sūnumi, jis labai kantriai respektuodavo ir visas kitas konfesijas, visose stengdavosi surasti "racionalinį branduolį". Į jo, kaip liaudies išminčiaus ir tiesos jėškotojo, asmenybę giliai prasiskverbė ir Solovjovo visuotinio susivienijimo idėja. Kaip ir daugelis politinių lagerio kalinių, jis pažinojo Vladimiro Solovjovo raštus ne iš perpasakojančios bei faktus iškraipiančios šiuolaikinės spaudos, bet iš pirmosios, originalios laidos.

Drąsus mostas

Tačiau pats ryškiausias prisiminimas apie Justo Gimbuto asmenį, išlikęs ne vien tik mano, bet ir visų atmintyje, yra šis. Tai įvyko 1975 m. Kalėdose, porą mėnesių prieš mano išlaisvinimą. Kalėdų švenčių išvakarėse Mordovijos lagerio klube-valgykloje turėjo būti demonstruojamas kažkoks kino filmas. Kalinių susirinko daug. Nežinau, kaip tai atsitiko, kad tą vakarą salėje nepasirodė nė vienas prižiūrėtojas, nei karininkas. Tikriausiai jie vaišinosi "vachtoje" (budėjimo kambaryje) degtine. Uždelsė ir kino filmas. Ir štai šios perpildytos salės mažoje, apšviestoje scenoje pasirodė Justas Gimbutas, kurį, savaime suprantama, jau visi (visa zona) pažinojo. Gimbutas išsiėmė iš kišenės kažkokį popierių, pakėlė ranką, prašydamas tylos ir, kaliniam staiga nuščiuvus, ėmė garsiai skaityti (rusiškai).

Tai buvo ištikimybės priesaika tom idėjom, kurių įgyvendinimui jis paaukojo visą savo gyvenimą. Tai buvo aistringas lietuvių nacionalisto-kataliko tikėjimo išpažinimas. Kaip tik čia jis ir pavadino save ištikimu lietuvių Katalikų Bendrijos sūnumi, šaukdamasis švenčiausios Dievo Gimdytojos pagalbos bei užtarimo savo tautai. Tai buvo žodžiai plaukiantys iš pačios sielos gelmių. Ir kas žino, ar nebu-

vo tai kartais "gulbės giesmė" vieno iš daugelio Lietuvos patriotų?!... Tylėjo net labiausiai užkietėję lagerio cinikai (pašaipuoliai); nuleido savo pražilusias skustas galvas seneliai kaliniai, iškeitę gyvenimo jaunystę į savo idealus; delsė vietoje netgi žinomi lagerio šnipukai, nesiryždami šioje atmosferoje išsiveržti iš salės ir skubėti į "vachtą" (štabą) su pranešimu. Gimbutas kalbėjo dešimt minučių. Savo priesaiką baigė žodžiais, kad ją pasirašęs savo krauju, ir, atvertęs rankovę, parodė dešinę ranką su gilia įpjova...

Mūsų 19-tąjį skyrių Mordovijos lageryje buvo stengiamasi padaryti "pavyzdingu" ir dėlto mus dresiruodavo kaip beįmanydami. Seniai jau mūsų zona buvo mačiusi ką nors panašaus. Šis įvykis bei jo pasekmės sekančiomis dienomis buvo gyvai komentuojami barakuose bei darbo metu. Ypatingai stiprų išpūdį Justo Gimbuto mostas padarė jauniem lietuviams, kurių keletas buvo kalinami mūsų lageryje už "nacionalinę propagandą".

Kai sekantį rytą į mūsų lagerį atvyko augščiausioji čekos vadovybė, mes buvome pilnai ištikinę, jog Justą, tą bebaimį "pavojingų" idėjų propaguotoją, vėl įmes kalėjiman. Pradžioje tačiau jį pasodino keletui mėnesių į PKT (vienutės tipo pa-

Prancūzija

LENKŲ ŽURNALAS "KULTURA", leidžiamas Paryžiuje, paskelbė idomų dr. J. Mirskio straipsnį "Katalikų būklė Sovietų Sąjungoje", kuriame pagrindinis autoriaus dėmesys tenka Lietuvai, Latvijai, Gudijai ir Ukrainai. Remdamasis kelionėse po

talpas — lagerio kalėjimą. Po to, kaip taisyklė, kalinys yra išsiunčiamas į Vladimiro (nepaprastai griežto režimo) kalėjimą.

Paskutinį kartą Justą mačiau prieš pat palikdamas lagerį, kai jis buvo prižiūrėtojų vedamas iš baudžiamojo barako į pirtį. Justas pakėlė ranką ir atsiseikindamas man pamojavo...

Lietuviai išsiskiria

Labai trumpai aš papasakojau apie tris lietuvių katalikus. Du iš jų dar iki šiolei vargsta Mordovijos ar Permės koncentracijos lageriuose. O kiek daug jų buvo — pažįstamų, mažai pažįstamų, visai nepažįstamų, tačiau visada labai išsiskiriančių pilkoje vienodų kalinių masėje. O skirdavosi jie ne vien tik savo kalba, bet labiausiai ypatinga savo veidų išraiška. Jų, lietuvių, beveik neįmanoma buvo lagerio vadovybei pagauti ant "klastingos meskerės jauko", t. y. papirkti. Jie visada sugebėdavo išlikti pačiais savimi. O tame nusistatyme jiems padėjo, juos stiprino nepalaužiamas jų tikėjimas.

*) Apie Ogurcovą — jų organizacijos vadą — profesorius Vaginas čia rašo plačiau, tačiau lietuviško vertimo tekstas, liečiantis I. V. Ogurcovą yra tik dalinis.

Paruošė

Antoinette Kudirkaitė,
T. Ž. Vatikan radijas

Grupelė politinių kalinių Sibire. Iš kairės — Antanas Petrikonis ir Juozas Račkauskas. Trečias nežinomas.

Sovietų Sąjungą gautais duomenimis, jis daro išvadą, kad Lietuva turi daugiausia religinės laisvės dėl savo tikinčiųjų ir dvasininkų tvirtos laikysenos. Metinis penkių klierikų priėmimas Kauno kunigų seminarijon 1976 m. staiga buvo padidintas iki 20. Pasak dr. J. Mirskio, kompartija tai padarė dėlto, kad Lietuvoje jau buvo pradėjusi veikti pagrindinė kunigų seminarija su 30 klierikų. Su klierikų skaičiaus padidimu Kauno kunigų seminarijai būvę pareikalauta nutraukti slaptosios seminarijos veiklą. Dabartinių parapijų tęstinumui užtikrinti Kauno seminarijoje reikėtų turėti 120 klierikų, o jų tėra 40. Vilniaus arkivyskupijoje yra 40 veikiančių parapijų, kurių tik 19 turi nuolatinius kunigus. Kompartija reikalauja, kad būtų įvesti liturginiai pakeitimai, bet 80% Lietuvos kunigų jų nenori. Už jų įvedimą Lietuvos vyskupas esą pareikalavę religinės spaudos, teisės naudotis radiju bei televizija. Taip šis klausimas, kurio dėka partiečiai tikėjosi skaldyti tikinčiuosius, ir liko pakibęs ore. Nemažą problemą esą sudaro naujų vyskupų skyrimas, nes kompartija nori pati parinkti jai paklusnius kandidatus, kurie dažniausiai nepasizymi dvasinėmis savybėmis. Šiai minčiai ji susilaukė griežto pasipriešinimo, juoba, kad yra vyskupų, neturinčių teisės eiti savo pareigų.

Šveicarija

DR. ALEKSANDRAS STROMAS, pakviestas Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės, rugpjūčio 19 d. Ciuriche skaitė paskaitą vokiečių kalba "Opozicija Sovietų Sąjungoje". Jis klausėsi visų Sovietų Sąjungos pavergtų tautų bendruomenių vadovai, o taip pat ir atstovai naujos šveicarų organizacijos "Tylinčios Daugumos Balsas". Platų paskaitos aprašymą įsidėjo laikraštis "Zuercher-See Zeitung". Vėliau spauda paskelbė paskaitos tekstą ir pasikalbėjimą su dr. A. Štromu. Lenkų atstovai jam įteikė gėlių puokštę, perrištą tautine lietuviška juosta. Paskaitos surengimų daugiausia rūpinosi bei jam vadovavo dr. Albertas Gerutis. Dr. A. Štromas, Kaune 1931 m. gimęs teisininkas, visą savaitę viešėjo Muenchene ir per "Laisvės Radiją" kalbėjo į tautiečius Lietuvoje. Lapkričio 24-28 d.d. jis dalyvaus San Francisco mieste įvyksiančioj tarptautinėj konferencijoj "Jieškojimas absoliučiu vertybių besikeičiančiame pasaulyje". Čia dr. A. Štromas padarys pranešimą "Taikos strategija".

Vokietija

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO pirmuoju tūkstantininku tapo kun. dr. K. Gulbinas, paaukojęs 1.000 DM. Dr. A. Gerutis su žmona iš Šveicarijos rengėjams atsiuntė 500 DM. Sekančių metų kongreso ruošos samatai reikia 12.000 DM. IV PLJK komiteto pirm. A. Šmitas ir VLB krašto valdybos pirm. J. Sabas aukas jaunimo kongreso reikalams prašo siųsti tiesiai į banką, kur yra speciali sąskaita: IV. Weltkongress der Litauischen Jugend. Konto Nr. 8.9257.04, Volksbank Kreis Bergstrasse, Bankleitzahl 553 915 00, 6840 Lampertheim, W. Germany.

ŽMOGAUS TEISĖS RYTŲ EUROPOJ: TIKĖJIMO LAISVĖS BYLA

JAV-bių katalikų konferencijos pasisakymas, JAV-bių vyskupų priimtas Chicagoj 1977 gegužės 4

Žmogaus teisių apsaugojimas nuolat rūpi tiem, kurie siekia taikos. Kaip krikščionys, mes vis daugiau ir daugiau pajuntam, kad gynimas bei puoselėjimas žmogaus teisių sudaro vieną iš svarbiausių Bažnyčios uždavinių. Popiežius Paulius VI savo kalboj apie taiką 1977 pasakė: "Kur žmogaus teisės tikrai išpažįstamos ir viešai pripažįstamos bei ginamos, taika tampa visuomenės gyvenimo džiuginančiu ir gaivinančiu reiškiniu."

Žmogaus teisės pasauly šiandien daug kur griežtai varžomos. Nors nė viena tauta nėra tobulai gynusi bei puoselėjusi žmogaus teisių, tačiau mes jaučiam pareigą čia atsižvelgti į dviejų kraštų vyskupų konferencijų — Vakarų Vokietijos ir Lenkijos — pareiškimus, apgailėstaujančius žmogaus teisių į religinę laisvę paneigimą Rytų Europoj.

Juo labiau jaučiam šią pareigą dėl to, kad tiek daug Amerikos katalikų tuose kraštuose randa savo šaknis arba patys yra pabėgę nuo Rytų Europos priespaudos režimų. Tikėjimo laisvės paneigimas nuo Baltijos jūros šiaurėj iki Juodosios jūros pietuose yra tragiškas epizodas žmonijos pastangose ginti bei puoselėti žmogaus teises.

Bažnyčiom ir pavieniam tikintiesiems valdžia nuolat trukdo atlikti savo pareigas. Kai kur tikinčiųjų bendrijos persekiojamos tiesiogiai; kitur, kaip pvz. Rytų apeigų katalikų bažnyčiose, jos naikinamos jėga. Nepasigailima nė vieno tikėjimo: krikščionys, žydai, musulmonai — visi nukentė.

Bažnyčių puolimai Rytų Europos kraštuose reiškiasi įvairiai, atsižvelgiant į kiekvieno krašto kultūrą, religinio įsitikinimo gilumą bei įvairumą žmonių tarpe ir komunistų partijos vadovybės tvirtumą bei pragmatizmą. Nežiūrint tų skirtumų, bendras religinės priespaudos vaizdas yra aiškiai pastebimas.

Pavienis tikintysis

Ypač pavienio tikinčiojo atžvilgiu žmogaus teisė atlikti savo tikėjimo pareigas pažeidžiama pačiu klastingiausiu būdu, nes visuose Rytų Europos kraštuose ateizmas yra remia-

mas viso valstybinio aparato. Pavyzdžiui, priklausydamas prie krikščioniškos bendrijos, asmuo praranda teisę tapti mokytoju arba valdžios tarnautoju. Kai kur, net lankant ligonius ar teikiant sakramentus mirštantiems, reikalingas oficialus leidimas iš anksto.

Sąlygos itin griežtos Lietuvoj, kur Bažnyčia nuolat intensyviai persekiojama. Ukrainoj visos ukrainiečių katalikų bei rutėnų apeigų bažnyčios uždraustos, o Albanijoj vyksta gal pati sistemingiausia Bažnyčios priespauda visoj Rytų Europoj.

Religinis auklėjimas nuolat trukdomas įvairiomis priemonėmis, kurių imasi valdžios pareigūnai prieš jaunimą ir tėvus. Apie šitokius žmogaus teisių pažeidimus neseniai drąsiame ganytojiškame laiške rašė Lenkijos vyskupai (1976 rugsėjo mėn.). Nors Lenkijos katalikai yra parodę nepaprastą atsparumą prieš nuolatinę oficialią priespaudą, tačiau vyskupai rašo, kad Bažnyčia šiandien išgyvena rafinuotą bedievinimą: pasinaudojant statybos nuostatais, suvaržoma

reikalingų naujų bažnyčių augančiuose priemiesčiuose statyba; darbus gauna tik tie, kurie pasisako esą netikį arba bent nepraktikuoją katalikai; į kai kurias mokyklas priimami tik tie, kurie pasisako netikį. Panašiai daroma visur Rytų Europoj.

Čekoslovakijos režimas yra aršiausių stalinistų rankose. Daugiau kaip pusė katalikiškų vyskupijų neturi vyskupų, kadangi valdžia griežtai nesutinka priimti Šventojo Sosto kandidatų, nesutikdama net bendrai svarstyti to reikalo. Dvasiškiei bei klierikai griežtai varžomi. Moterų vienuolių likimas itin problematiškas. Įstatymai draudžia moterim stoti į vienuolynus, ir yra ženklų, kad dėl režimo suvaržymų moterų vienuolijos gali per ateinančius 25 metus išnykti.

Viską susumuodami, galim sakyti: kaip pavienių tikinčiųjų gyvenimui, taip ir krikščioniškos bendrijos egzistencijai Rytų Europoj yra rimtas pavojus. Abu priklauso nuo valstybinių biurokratų sauvaliavimo, ideologų intelektualinio piktnaudojimo ir nuolatinio persekiojimo, kuriuo valstybinis aparatas galutinai tikisi juos panaikinti.

Nuo antrojo pasaulinio karo Rytų Europos žmonių politinis likimas labai daug priklauso nuo Jungtinių Amerikos Valstybių santykių su Sovietų Sąjunga. Tuose santykiuose vyrauja JAV-bių susirūpinimas, kad provokacija Rytų Europoj gali iššaukti atominį karą. Tokia rimta galimybė iki šiol varžo JAV-bių santykius su Rytų Europa.

JAV-bių nesikišimo į Rytų Europos tautų reikalus politika iki šiol sulaiko JAV-bes nuo bet kokio efektingo protesto prieš komunistinę priespaudą. Tie, kurie propaguoja žmogaus teisių gynimą, įskaitant ryžtingus disidentus Rytuose, yra rimtai apeliavę į Vakarus, kad jie įvairiais būdais spaustų Rytų Europos režimus, įskaitant Sovietų Sąjungą.

Eilė įvykių pastaruju laiku — Helsinkio susitarimo pasirašymas, praplėtimas komercinių bei kultūrinių ryšių tarp Jungtinių Amerikos Valstybių ir Rytų Europos kraštų bei augęs nepriklausomybės pajutimas pačiame Rytų bloke — galėjo

padaryti tai, kad Jungtinės Amerikos Valstybės turi daugiau įtakos komunistų režimam tuose kraštuose. Pagrindinis klausimas yra: ar mes galim ir kaip mes galim panaudoti tokią įtaką apginti vienai žmonijos brangiausių teisių — pavienio asmens religinei laisvei.

Naujos galimybės

Nors mes neturim jokių iliuzijų apie tarptautinių reikalų politinę tikrovę, tačiau aplinkybės bei įvykiai leidžia manyti, kad Jungtinėm Amerikos Valstybėm yra naujų galimybių, kurios, jei bus panaudotos, gali prisidėti prie žmogaus teisių apgynimo Rytų Europoj. Todėl mes raginam Jungtinių Amerikos Valstybių valdžią, kad ji skirtų tikėjimo laisvei svarbesnį vaidmenį mūsų santykiuose su tais kraštais. Mes pastebim kongreso pastangas ginti žmogaus teises ir raginam jį daugiau ta kryptim pasistengti.

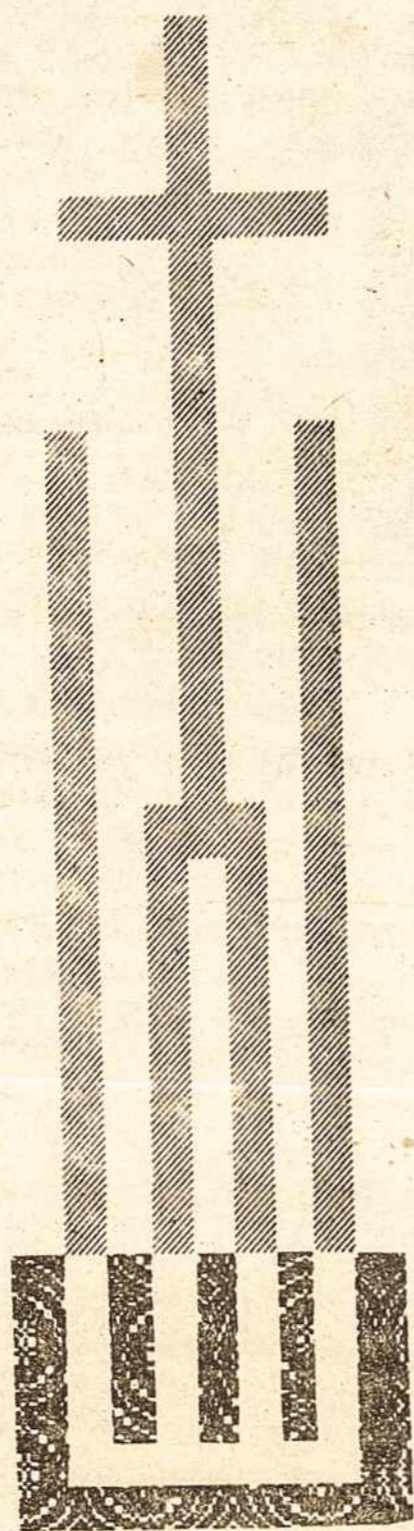
Konkrečiai, mes raginam naująją administraciją rimtai ruošti 1977 numatytam pasitarimui dėl Helsinkio sutarties rezultatų. Toks pasiruošimas reikalauja, tarp kitko, įsteigti atitinkamą mechanizmą, kuris stebėtų, kiek tautos — taip mūsų, taip Rytų Europos — vykdo Helsinkio sutartį.

Mes taip pat raginam JAV-bių prekybininkus, pramonininkus, intelektualus, artistus, technikus bei mokslininkus prie savo santykių su pavieniais asmenimis bei su grupėmis Rytų Europoj prijungti tikėjimo laisvės bei kitų žmogaus teisių reikalus. Toliau, tie, kurie skelbia korporacijų atsakomybę, raginami pritaikyti tas pačias normas, sprendžiant tinkamumą JAV-bių pramonės buvimo bei dalyvavimo Rytų Europoj, kokios taikomos Trečiajame Pasauly.

Mes jungiamės solidarai su persekiojama Bažnyčia tose pasaulio dalyse, kur žmogaus teisė į religinę laisvę griežtai varžoma ar tai viešais priespaudos žygiais, ar tai subtiliais grasinimais. Mes ypatingai jungiamės su Rytų Europos vyskupais jų sielvarte bei tarnyboj tiem pavergtiems žmonėm.

Mes taip pat pripažįstam, kad yra galia, kuri yra didesnė už valdytojų ar politikų galią. Todėl, meldamiesi už persekiojamą Bažnyčią visame pasauly, mes taip pat meldžiamės už jos persekiotojus. Tokiu būdu mes tikimės, kad Dievo išmintis bei apvaizda pridės, kur ko trūksta mūsų pačių pastangose.

DARBININKAS

Mūsų Lietuva Mažiesiems

LAUMIŲ LOPŠINĖ

V. Smaižienė

Aušra maudosi miglose,
Saulė vis dar miega.
Ūkininkas su šeimyna
Į laukus jau bėga.

Pievose žiedai rasoti
Medumi kvėpuoja,
Cit! Kažkur jau žvanga dalgiai,
Piovėjai žygiuoja.

Vyrai rankom geležinėm
Kerta žalią šieną,
Moterėlės — devyndarbės
Jį vartys per dieną.

LITERATŪROS RATELIS SKELBIA dailaus skaitymo KONKURSA

TAISYKLĖS:

- 1) Amžius: pirmame prisistatyme gali dalyvauti betkas.
.Jei atsiras pakankamai konkurentų, galės susidaryti net trys grupės: vaikų — paauglių — suaugusių;
 - 2) Tekstas: kiekvienas turi pasiruošti gerai paskaityti — vieną bendrą privalomą tekstą ir — kita, laisvai pasirinktą tekstą.
Bus juri komisija, kuri įvertins kiekvieną skaitytoją.
Numatytos vertingos **PREMIJOS**.
 - 3) Konkurentų prisistatymas, su pirmu bandymu, sekmingai pralaužė ledus per praeitą "Literatūros Ratelio Vakara" (rugs. 24 d.).
Ypač puikiai užsirekomendavo Onutė ir Audrys Tatarūnai.
Konkursas užsibaigs po trijų mėnesių laimėtojų premiacija.
- Laukiami kiti konkurentai — ypač iš Lituanistinės Mokyklos ir Skautų Jaunųjų tarpo.
Plačiau bus parašyta kitame "ML" numeryje.
- L. Ratelis

Ziūri — vėjas lopšį supa,
Čiulba jam paukšteliai,
Ore gi tik sukas, šoka,
Bitės ir drugeliai.

— Gal jis alkanas, sesulės?
— Gal šilčiau užklokim?
— Gal lopšinę susidėję
Mes jam padainuokim?

— Na, palaukit, — kita sako.
— Raskim jo motulę.
Pažiūrėkim, ko nežiūri
Savo ji mažiulio. —

Kai surado, kai pamatė,
Klausti nereikėjo:
Dirbo motina sušilus,
Širdį gi skaudėjo.

— Dievulėli, pagloboki
Mano ten Gintelį,
Kol išvargsiu, išdaužysiu
Visą šį laukelį.

Taip ji guodės, taip raminos,
Laukė vakarėlio,
Kad greičiau galėtų bėgti
Ji prie sūnaitelio.

Grižo laumės prie lopšelio
Linksmos ir laimingos.
Gi širdies geram darbeliui
Niekad joms nestinga!

— Na, kad ragint nereikėtų,
Žinom, kas daryti,
Nuraminkim, užliūliuokim
Verkiantį mažytį.

Palaukėj gi, žilvytėly
Kaba lopšeliukas.
Jame miega kūdikėlis,
Šienpiovio berniukas.

Tai mažutis Gintautėlis,
Tai viltis tėvelių.
Kai užaugs, bus artojėlis
Lietuvos laukelių.

Štai Gintutis ir nubudo,
Dairos — nēr mamytės.
Ir pravirko taip jau gailiai,
Iš visos širdytės!

Aidi verksmas kūdikėlio
Per laukus lig šilo,
Ir prižadinti paukšteliai,
Kiškiai net sukilo.

Skruzdėlytės - darbininkės
Dirbusios sustojo,
Kuo vaikelį nuraminti
Jie visi galvojo.

Čia ir vėjas prisidėjo:
— Šiu-šiu-šiu! — šiušeno,
Ir švelniai šakas lingavo
Jis žilvičio seno.

Bet Gintutis nenurimo,
Dairės vis mamytės.
Va, ir paežerio laumės
Ėmė jo klausytis.

Iš miglų jos ėmė kilti
Klausti viena kitą:
— Kur gi motina vaikelio,
Tokį ankstų rytą? —

Ir, kad lakstė mūsų laumės,
Kad jos sukinėjos!
Ir paukšteliai ir kiškučiai
Džiaugės ir gerėjos!

Jos maitino, jos dabino
Šienpiovio sūnelį
Ir gėlytėm apipynė
Visą jo lopšeli.

O migdyti kai pradėjo,
Kai jos uždainavo,
Rodos ir dangus ir žemė
Lopšine alsavo.

Užsimerkė Gintautėlis,
Šypsos jau per miegą.
Žiūri laumės, jo motulė
Tekina atbėga!

Išsipynė gelsvos kasos,
Vėjas jas šukuoja,
Šimtanyčių margos klostės
Bėgant plevesuoja.

Kai pribėgo ir sustingo,
Net širdis sūstojo —
— Argi čia šilkuose miega
Tik sūnus artojo?

— Argi čia ne karalaitis
Žiedais išdabintas?
Žiū, žaisliukai net auksiniai!
Ramus, pamaitintas!

— Minkštos vilnos megztinėlis,
Vystiklėliai šilko!
Kas gi mano Gintautėlį
Taip gražiai apvilko?

ECLUTĖ

Apsidairė, gal ji klysta,
Gal ne jos vaikutis?...
— O, Dievuliau, kas gi kitas
Būtų toks gražutis?
Ir švelniai, švelniai ji ima
Sūnų iš lopšelio.
Dairos, kam čia padėkot už
Priežiūrą vaikelio?
— Už šilkus, gėles ir auksą —
Tokią gerą širdį...
Ir nežino ji, kad laumės
Mintis josios girdi.
— Būk laimingas, Gintautėli, —
Jos jam tik mojuoja,
— Būk sveikutis, auk didutis
Tėvelių globoje.
— Laukia Lietuvos žemelė
Jauno artojėlio
Ir, kaip protėviai ją gynė,
Narsaus kareivėlio.
Taip linkėjo geros laumės
Visokių gėrybių,
Paskum tyliai pasitraukė
Į miškų ramybę.

Lietuva yra sena tauta ir turi daug gražių papročių. Yra Sekminės, Joninės, vardadieniai, laidotuvės, Kalėdos, Nauji Metai, Užgavėnės ir t.t.

Sekminių išvakarėse būdavo puošiamos namų durys berželiais ir vainikuojami kaikurie gyvuliai. Joninių diena yra birželio 24-ji. Tą dieną senimas ir jaunimas griebdavosi įvairių burtų. Kas gims, kada mirsi, kur keliausi ir t.t. Įdomiausias Joninių paprotys buvo paparčio žiedo jieškojimas vidurnaktyje.

Lietuvoje buvo paprotys švęsti vardadienius. Vardo dieną varduvininko namo duris apvainikuodavo, papuošdavo kėdę, pasodindavo varduvininką, iškeldavo tris kartus į viršų ir visi sveikindavo.

Numiręs žmogus būdavo pašarvojamas garbingiausioje vietoje ir apstatomas gėlėmis. Kaimynai ir kiti budėdavo tris dienas, giedodami įvairias giesmes bei maldas. Trečią dieną giedodami veždavo į šventovę ir po to būdavo laidotuvės.

Kūčių vakarą visa šeima stengiasi būti namie. Kūčių vakariene susideda iš 12 valgių. Pavalgę vakarienę visi burdavo. Mergaitės klausydavo: iš kur šunys loja, iš ten piršliai atvažiuos. Seni ūkininkai žiūrėdavo į dangų ir spėdavo kokie metai bus.

Naujų Metų papročiai yra labai panašūs į Kūčių. Užgavėnės — paskutinė diena prieš Gavėnią. Tą dieną galima valgyti mėsos kiek nori. Žmonės tą dieną stengėsi labai linksmai praleisti. Velykos yra pirmoji pavasario šventė. Iš vakaro vaikai dažo margučius. Velykų pirmoji diena buvo praleidžiama namuose. Antrą ir trečią dieną svečiuodavosi ir ridinėdavo margučius.

Gailius Valdila,
VIIb sk.

GANDRAS

Lietuviai myli gandrą. Ūkininkai uždeda ant stogo ratą, kad gandras galėtų sukrauti lizdą. Gandras žiemą išlekia į šiltus kraštus ir pavasarį grįžta į savo seną lizdą. Gandras padeda ūkininkams, nes jis suleso peles, varles, gyvates. Gandras yra apie trijų pėdų aukštumo. Jis visas yra baltas, tik kojos raudonos ir sparnų galai juodi. Jo snapas yra geltonas.

Andrius Slavinskas, 4 sk.

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

DIDELIO DARBO PABAIGTUVĖS

Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorija

2

ST. SANTVARAS

Man regis, vienas iš akstinių, kurie paskatino Pr. Naujokaitį imtis tikrai sudėtingo ir atsakingo darbo, yra tai, kad okupuotoj Lietuvoj išleisti Liet. literatūros istorijos penki tomai nėra objektyvi ir pilna lietuvių literatūros istorija. Atseit, mūsų gerbiamas Pr. Naujokaitis ant savo pečių užsikrovė itin sunkią našta: kiek vieno žmogaus jėgom įveikiama, jis ryžosi parašyti objektyvią ir pilną Lietuvių literatūros istoriją! Turėdami prieš akis mūsų grožinės literatūros išgyventą laiką ir kūrybinio darbo sąlygas, literatūrinės kryptis bei sroves ir gausų kiekį rašytojų, daugiau ar mažiau savaimingai pasireiškusių, berods, neturėtume pretenduoti, kad Pr. Naujokaičio mokslinis darbas būtų absoliuti tobulybė, nesgi ir dalyko žinovai ne kiekviename savo veikalo puslapy būna objektyvūs ir tobuli.

Rašant tokio pobūdžio ir tokios didelės apimties veikalą, be abejonės, yra labai svarbi darbo metodologija. Pats Pr. Naujokaitis apie tai taip rašo: "Veikalą plačiau sustojama prie biografinio, bibliografinio elemento, prie kūrinių analizės. Duodamos ir bendros laikotarpių apžvalgos, atskleidžiamas kultūrinis-visuomeninis fonas. Paliečiami ir tokie dalykai, kurie tiesiogiai nepriklauso literatūros istorijai, o yra tik bendros kultūros reiškiniai."

Ir čia pat autorius truputį plėčiau savo darbo apimtį paryškina: "Literatūros istorijos skirstymas laikotarpiais yra reliatyvus dalykas. Jis priklauso nuo pagrindo, kuriuo skirstoma. Šiame veikle periodizacija remiasi mūsų literatūros kryptimis ir generacijomis. Periodai yra ne vienodo ilgumo. Pirmoji dalis apima labai ilgą laikotarpį (16-18 amžius). Šio ilgo laikotarpio pagrindinis literatūros bruožas buvo praktiniai religijos ir lietuvių kalbos reikalai. Net ir negausūs pasaulietinės literatūros kūriniai buvo tampriai susiję su tais pačiais praktiniais uždaviniais. Antroje dalyje liečiami literatūriniai faktai nuo 19 a. pradžios iki "Aušros" pasirodymo. Tai laikotarpis, kai gro-

Poetas Stasys Santvaras, šio straipsnio autorius, kuriam gegužės 27 suėjo 75 metai.

GĖLĖ NUVYTO BE LAIKO..

(A.A. Genovaitės Stonienės šviesiam atminimui)

Peranksti, peranksti nuvytai –
palikai žydinčią pavasariu mus žemę –
palikai vyrą ir vaikus –
nebesugrįši niekad pas mus... –

Siūbuoja žvakių liepsnelės,
sunkūs atodūšiai priglusta
prie puošnių chrizantemų,
prie lauko ramunių
ugningų rožių –
Užgėsusios akys nebesidžiaugia jų grožiu.

Sutirpai kaip vaško žvakutė
Mirties Angelo glėby –
bet likai amžina vyro ir vaikų širdy
danguje spindinti nauja skaisčia žvaigždute. –

Liksi ir mūsų visų tarpe nepamiršta,
savo draugiška šypsena,
mėlynų akių spindėjimu,
geru žodžiu susildžiusi benamį ne viena –

Prisiminimu ir nostalgijos jausmuose,
Mums žydėsi Lietuvos žibute. –

S. Paulo, 1977.IX.25.

Halina Didžiulytė Mošinskienė

žinė literatūra jau yra išėjusi į pirmąjį kūrybos planą, bet neužmirštant taip pat religinių, didaktinių ir kalbinių reikalų. Praktinis kūrybos akstinas ir čia dar tebėra vyraujantis principas. Trečioji dalis apima, palyginti, trumpą – tik 20 metų laikotarpį – lietuvių tautinį atgimimą. Sąmoningai šis laikotarpis užbaigiamas Maironiu – to laikotarpio kūrybine ir idėjine viršūne, nors chronologiškai Maironis pradėjo reikštis ne po Kudirkos, Vaičiūčio, Pietario ir kitų, bet net anksčiau ar lygia-grečiau su jais. Ketvirtoji dalis apima estetinės-individualistinės krypties pirmąjį laikotarpį – nuo 1907 iki 1928 m. Penktoji dalis apžvelgia antinį estetinės-individualistinės krypties laikotarpį – nuo 1928 iki 1944 m. Šeštoji dalis skirta išeivijoje išaugusiai kūrėjų kartai. Septintoji dalis mėgina praskleisti geležinę uždangą ir vertinti okupuotoje Lietuvoje išaugusią rašytojų kartą."

Esu tikras, pora paties Pr. Naujokaičio paaiškinimų įvedė mus ne tik į jo darbo metodologiją, bet ir į tuos plačius laukus, kuriuose pradėjo reikštis, augo ir brendė mūsų grožinė literatūra.

-0-

Biografiniai ir bibliografiniai elementai, kaip juos vadiną Lietuvių literatūros istorijos autorius, yra tokia milžiniška giria, kurioje tikrai nebūtų sunku paklysti. Su atsidėjimu peržvelgęs 2308 puslapius, iš karto supratau, kad, norėdamas surasti vieną ar kitą klaidelę gausybėje pavardžių, datų ir knygų pavadinimų, turėtum žmogus porą trejetą mėnesių rimtai padirbėti. Galimas dalykas, kad Pr. Naujokaitis biografijose ir bibliografijose vieno kito paklydimo neišvengė, tik aš negalvoju, jog tai yra amžini ir nepataisomi dalykai.

Lietuvių rašytojų biografijas Pr. Naujokaitis parašė kondensuotai, sklandžiai ir gyva kalba. Kiek buvo įmanoma šiose nenormaliose ir šaltinių stokojančiose sąlygose, jis surinko visus reikšmingesnius biografijų faktus, pasistengė nuskaidrinti rašytojų praeitą gyvenimo kelią. Ar visi gyvieji autoriai bus tom biografijom patenkinti, žinoma, čia jau yra mįslė.

DARBININKAS

MŪSŲ ŽINIOS

INTERIORO LIETUVIAI

Kun. Kazimieras Bėkšta yra vis plačiau žinomas ir vertinamas Brazilijos indigenų — indios misionierius, apaštalas, istorikas, kultūrintojas. Ir jis ten deda visą savo lietuvišką pasišventimą, kaip kad darytų Lietuvoj, dėl savo tautiečių. Tačiau bedieviškojo komunizmo sistemos ilgoji ranka jį pasiekia ir čia, neižengiamose Amazonijos miškų gelmėse; jį pasiekia ir persekioja, nors netiesioginiai. Būtent, vis dažniau jo gimtinėj lankosi nelaukti "svečiai", ateinantys "pasiskaityti" jo rašomų laiškų namiškiams; ir kai tik sūnus misionierius pasiryžta kokią didesniąją misionierišką žygiui, tuoj motina "apserga" — ir atsiranda psichiatrinėj ligonišė. Ir taip nuolat kankinami motina ir sūnus. Skaudu ir liūdna, kad ir mūsų broliai, katalikiškos tautos vaikai, rikiuojasi į senųjų budelių ir krikščionių kankintojų eiles. Tačiau guodžia mintis, kad, kaip buvo anksčiau, taip yra ir dabar: kankinių kančia ir kraujas yra naujų krikščionių sėkla — ir Amazonijoje, ir Rusijoje, ir Lietuvoj. Ir reikia sėti. Juk tik pasėjus galima laukti derliaus. O derlius bus didelis. Ir bus daug džiaugsmo ne tik Šeiminkui, o ir darbininkams. Ir garbė mūsų mažajai Lietuvai, kuri šią dieną taip plačiai sėja — ir laisto (net ir savo krauju) — dieviškąją atgimimo sėklą sumedžiagėjusiam pasauliui.

Šių metų rugsėjo 10 d. rašo indėnų misionierius kun. K. Bėkšta buvusiam Kinijos misionieriui, kun. P. Urbaičiui:

"Apsidžiaugiau, pagaliau gavęs Jūsų žinučių, nes jau geras laikas tarpas, kai gavau Jūsų dovaną — knygą apie Kiniją, ir nežinojau Jūsų adreso, kad galėčiau padėkoti už tokį turiningą ir kilnų darbą.

Jau ne kartą, net ir pamokose, galėjau pasinaudoti Jūsų aprašytomis daviniais. Viešpats teatlygina Jums, nes aš neturiu nei lėšų, nei kitokių galimybių Jūsų darbui paremti...

Prieš du mėnesius išsileidau į MATO GROSSO (Pantanal) ir ten pasidaravau tarp anų indėnų.

Užvakar grįžau į MANAUS, ir po sekmadienio jau vyksiu į Venecuelos pasienį, prie PICO DE NEBLINA, kur pasiliksiu ligi metų galo. Atrodo, kad pas anuos indėnus reikės man su malūnsparniu (helicopteru) nusileisti, nes kiti keliai dar "nepravažiuojami"..."

Tarp kita ko kun. K. Bėkšta buvo pakviestas būti vienu iš koautorų ruošiamos lietuvių-anglų kalba, gausiai iliustruotos, knygos: BRAZILIJA — KONTINENTAS KONTINENTE. Gal įdomiausia knygos dalis ir bus apie įvairias indėnų gentis, dabar baigiančias išnykti. Todėl kun. Bėkšta dar rašo:

"Galite įsivaizduoti, kada tokiais darbais užsivertęs, aš turėsiu vogte vogti laiką, kad Jus kuo nors paremčiau. Bet prieš 1978 m. sausio mėnesį tikrai nelaukite jokių raštų. Iš ten, kur aš būsiu, neina joks paštas į civilizuoatą pasaulį..."

Jaudinantį mūsų misionieriaus pasišventimas. Ne aukso, ne brangakmenių ieškodamas jis vyksta į neižengiamus miškus, o tik sielų, nes ir už juos, už šiuos indėnus, Kristus mirė ant kryžiaus. Bet dauguma jų net po dviejų tūkstančių metų, dar to nežino. Reikia, kad koks tai lietuvis atvykęs iš jiems tolimos ir visai svetimos žemės, duotų šių žinių. Ir jiems suteiktų tą išganymą...

Palaiškinkim savo misionierių nors malda. Tenesijaučia jis vienas. Ypač šį MISIJŲ MĖNESĮ organizuokim galimai kokį bendruomenišką mūsų misionieriaus prisiminimą — ir malda, ir kokia medžiagine parama, kurios taip reikalinga jo misija.

KPU

RUOŠIAMĖ LIETUVIŠKI KALĖDINIAI ATVIRUKAI

Labdaros Ratelis ruošia spaudai lietuviškus kalėdinius atvirukus (postalus), kuriuos bus galima įsigyti abiejose klebonijose ir pas platintojus.

Pelnas skiriamas BENDRŲ KŪČIŲ rengimui ir LABDAROS DARBAMS. Todėl tautiečiai kviečiami kalėdiniais sveikinimams panaudoti šiuos lietuviškus KALĖDINIUS ATVIRUKUS. — Labdaros Ratelis.

DĖMESIO.

PARQUE DAS NAÇÕES — UTINGA:

įprastos LIETUVIŠKOS PAMALDOS kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį šiuo tarpu bus KAZIMIERO ir MARIJOS SKORUPSKIŲ namuose, rua Alemanha, 388, Parque das Nações.

1977 rugsėjo 6

RAŠO T. ANT. SAULAITIS

Vakar vakare grįžau iš vasaros stovyklų, į kurias išvažiavau birželio 16 d. Per tą laiką po keletą dienų praleidau keturiose stovyklose, o dar šešiose po savaitę ar dvi. Dabar reikia vėl priprasti prie gyvenimo mieste ir kibti į rudens darbus Jaunimo centre, spaudoje ir kitur.

Vasarą nespėjau į laiškus atsakyti, nes tarp stovyklų nebuvo laisvos minutės. Dažnai per naktį važiuavau, sekant rytą vėl naujoje vietoje, o pačiose stovyklose diena nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro užimta su vaikais, jaunimu, vadovais. Tikiuosi, kad nemanėte, jog apie Jus užmiršau. Kiekvienoje stovykloje, kitur po kelis kartus, rodžiau skaidrių iš Brazilijos arba ir iš kitų Pietų Amerikos kraštų, pravedžiau pašnekesius apie lietuvišką veiklą P. Amerikoje, vaikams pasakojau visokius nuotykius.

Už kelių dienų turėtų Čikagon atvykti Jonas ir Vera Tatarūnai iš São Paulo, grįždami iš Europos. Šiandien buvo užėjęs Dédé Juozas, aplankęs savo mamytę Lietuvoje. Vasarą dar sutikau Birutę Mačanskienę iš Urugvajaus, kuri buvo čia stovyklose ir kursuose. Pas tėvelius radau "Mūsų Lietuvą", čia grįžęs Argentinos jaunimo laikraštį, gavau iškarpu apie "Aido" koncertus ir dr. Klimo paskaitas, kurios visur labai gerai pasisekė.

Iš mūsų šeimos žinių, mano sesutė Marytė su vyru Algium (vedė 1976.XII.6) grįžo iš Europos liepos gale, mane kiek pavežėjo tarp stovyklų, patys aplankydami gimines ar kitur važiuodami. Susipažinau su Algio tėveliais ir broliu bei sesute Toronte. Smagu turėti naujų giminių. Poryt jiedu kraustosi į Torontą, nes Algis ten dirbs universitete, o Marytė rašo savo daktarato tezę iš anglų literatūros. Pabuvome pas tėvelius ketvirtą dienų prieš savaitę. Tėveliai laikosi gerai, nors mamai vasarą nelengva, kai karšta ir tvanku. Tėvelis padėjo vienoje skautų stovykloje ir dabar rūpinasi nauja knyga iš lietuvių skautų istorijos po II pasaulinio karo ir užsiima kitais darbais.

Mano darbai šį rudenį dar nevisai aiškūs, bet netrūkus paaiškės. Padėsiu Jaunimo centro direktoriui kun. Algimantui Keziui su JC dvisavaitiniu leidiniu "Mūsų Žinios". Dabar ruošiamė specialų numerį tik apie visas stovyklas. Spalio mėnesį bus JC 20 metų sukakties šventės, man teks pasirūpinti jaunimo diena su mūge, įvairia programa, laužu. Čikagos Aukštesnioje lituanistinėje mokykloje VII ir VIII klasei dėstysiu visuomenės mokslą (apie Lietuvius Bendruomenę, lietuvius pasaulyje, liet. veiklą), gal ir tikyba. Toliau dirbu su skautams ir lituanistinėms mokykloms religinę programą, kuriai reikia paruošti vadovėlius ar gairių konspektėlius. Smarkiai ruošiamės lietuvių skautų VI-tajai Tautinei Stovyklai, kuri įvyks metų gale Australijoje, ir kurioje man teks prisidėti susikaupimo diena ir kitur. Šiandien vykstu į posėdį su viena skautininke iš Australijos, kad galėtume geriau susitarti, suplanuoti. Ėjau į "Laiškų Lietuviams" redakciją, pažadėjau redaguoti akademikų skautų leidinį "Mūsų Vytį", jau užsakytos dvejų rekolekcijos šį rudenį, spalio mėn. turbūt būsiu Toronte ir Detroite su skaidrėmis iš P. Amerikos. Netrukus pradėsime ir ruošti Tautinei skautų Stovyklai, kuri įvyks (atrodo) JAV rytuose su 1000 ar daugiau stovyklautojų (Australijos stovykloje bus apie 450, kurių 100 iš Šiaurės Amerikos). Norime praveisti įvairiose vietovėse kursus tiems, kurie dirba religinėje srityje — lituanistinėse mokyklose, organizacijose, stovyklose.

(Bus daugiau)

MŪSŲ ŽINIŲS

AUKOS LIET. KRYŽIUI PASTATYTI

(Tęsinys)

BENEDIKTA ZAKAZERSKIS	\$.	50,00
ANELE MATIZOMENE	Cr\$.	100,00
ANA MASIS	Cr\$.	100,00
MAGDALENA JURGELEVI- CIUS	Cr\$.	100,00
NYOLE ZALKAUSKAS	Cr\$.	200,00
ALEKSAS VINKŠNAITIS	Cr\$.	200,00
EDVARDAS VINKŠNAITIS	Cr\$.	100,00
ANELE IVANAUSKAS	Cr\$.	50,00
VERA VAIŠNORAS	Cr\$.	50,00
SOFIA TYLA	Cr\$.	50,00
IRENE VISNIAUSKAS BRAN- CONARO	Cr\$.	30,00
URŠULĖ BENDORAITIENE	Cr\$.	50,00
ANELE	Cr\$.	30,00
ANELE	Cr\$.	25,00
LUDVISIA	Cr\$.	20,00
S/N (anônimo)	Cr\$.	75,00
ALENA SELOKAS	Cr\$.	30,00
SOFIJA	Cr\$.	20,00

Cr\$. 10,00

MAGDE, IRENA, STASE, JUKIENĖ, SINKIAUSKAS, ADELE, ONA, PRANČIŠKA, SOSE, JULE, ANA, JIEVA, MARIJA, HENRIKAS VALAVIČIUS. Cr. 300,00
JONAS VALAVIČIUS Cr. 500,00
LKB BENDR'CHORAS ... Cr.1.000,00
MARIA IR JONAS JODELIS 1.000,00
JONAS BAGDŽIUS Cr. 100,00

PRIZADĖJO

JONAS TATARŪNAS... Cr.
JONAS SILICKAS Cr.
ALDONA VALAVIČIUS Cr. 200,00
ALEKS. BOGUSLAUSKAS Cr. 200,00
ANTONIO LUIZ SOUZA LEITE
ANTANAS ALEKNAVIČIUS Cr\$.1.000,00
VITAUTAS BACEVIČIUS cr\$.500,00.
PRANAS ŠUKYS Cr\$.1.000,00
JONAS BRATKAUSKAS... Cr\$.
ALBERTAS MAGILA Cr\$.
ARMANDO TATARUNAS Cr\$.
VITAUTAS VOCILIUS Cr\$.
VALDEMAR ZIZAS Cr\$.
JOSÉ F. DE SOUZA Cr\$.
CENTRO SOCIAL V. Zelina
ALGIRDAS PUMPUTIS
NELSON SERBENTA, ARLANDO TABO-
AS, JOAR VICENTINI

(Bus daugiau)

VICENTE VITOR BANYS
Kryžiaus Statymo Komiteto
Pirmininkas

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica
HOMENS—SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. De-
putado Emílio Carlo-Bairro do Li-
mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

SPALIS—
MISIŲ
ir
ROŽINIO
mėnuo

UŽUOJAUTA

Vaikystės dienų draugams Austytei ir Antanukui Stoniams
jų mamytei pasimirus nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Janina Danutė Mošinskytė Dettmer su šeima
Liuda Aldona Mošinskytė Fernandes su šeima

LABDAROS RATELIS

iš anksto nuoširdžiai dėkoja vi-
siems, kurie TELEFONU (273-
0338), RAŠTŲ ar net ASME-
NIAI informuos šv. Kazimiero
p-jos kleboniją ar Ratelio narius
apie jiems žinomus VIENIŠUS
SENELIUS ir kitus, REIKALIN-
GUS BETKOKIOS PAGALBOS.

Ligoniai, ypač nepajėgiantieji
lankytis bažnyčioj, galės, pagal
susitarimą, turėti MIŠIAS SAVO
NAMUOSE.

SODYBOS REIKALAI

28 dieną V. Zelinos Klebonijo-
je įvyko sodybos direktorijos po-
sėdis. Direktoriją sudaro du L.K.
Šv. Juozapo Bendruomenės atsto-
vai, du Brazilijos L.Bendruome-
nės atstovai ir trys sklypų savi-
ninkų atstovai. Buvo nutarta kas-
ti stovyklavietėje šulinį ir pradėti
Išvykų (Pic Nic) namo statyba.
Pastatas turės dengtą pastogę, sa-
lę virtuvę ir sanitarinius įrengi-
mus. Statyba pramatomai kai-
nuos Cr.200.000,00. Jau yra iš-
valyta gera dalis stovyklavietės
miškelio. Ir nupirkta dalis medžia-
gos pirmajam senelių kaimo namu-
kui. Netrukus tikimasi pradėti
žemės lyginimo darbai. Dabarti-
niu metu studijuojamas šviesos,
vandens ir traktoriaus kainos. Ap-
skaičiavimui baigus, bus šaukia-
mas sklypų savininkų susirinki-
mas.

PRANEŠIMAS

VISOS KOLONIJOS ILGAI
LAUKTA AIDO, RŪTELIS
IR NEMUNO CONCERTO RE-
KORDUOTA TELEVIZIJOS
PROGRAMA BUS PERDUOTA
ŠESTADIENIŠ SPALIO 8
ANT ANTRO KANALO.
LAIKAS: 20,30 VAL.

MIŠIOS

už a.a. ANTANĄ JUNEVIČIŲ
Antosės Junevičiūtės—Vidmantie-
nės tėvą, bus spalio (outubro) 9
d., 10,15 val. BOM RETIRO, Co-
légio Sta. Inez, Rua Tres Rios
(prie Av. Tiradentes).

Giminės ir pažįstamieji, ypač
iš artimesnių apylinkės bairų, kvie-
čiami dalyvauti.

30-tos dienos MIŠIOS už a.a.
URŠULĖ LAUCIENĖ, bus šešta-
dienį, 8 spalio (outubro) 4 val.
po pietų N.Sra. do Bom Conselho
bažnyčioje (Rua da Moóca).

Kviečiame visus dalyvauti.

KRIKŠTYNOS

Sekmadienį 25 rugsėjo, kun. S.
Šileikos buvo pakrikštytas Šv.
Kazimiero koplyčioje JONAS
JOUCLAS NORKŪNAS, inžinie-
rius Eimučio ir Marijos Juočlas
de Medeiros sūnus.

Inž. Eimutis yra JAV pilietis,
jau treji metai kai gyvenęs Brazi-
lijoje. Prieš vedybas jis dažnai lan-
kydavosi Vila Zelinoje, kad nea-
tsitolintų nuo lietuviybės. Šįmet
vedė prancūzė Marija Guadalupe
ir krikštynoms susilaukė motinos
Malvinos ir sesers Jūratės, kurios
tai progai atskrido iš Amerikos.
Jūratė buvo kūma, kartu su Mari-
jos tėvu Vicente Juočlas de Me-
deiros, kuris dėl kažkokios prie-
žasties, neatkeliavo iš Rio de Ja-
neiro. Krikštas vyko dviem kal-
bom, nes kūdikio motina nesu-
pranta lietuviškai, o viešnios iš
Amerikos nesupranta braziliskai.
Norkūnų šeima gyvena Embu,
Rodovia BR 117, km. 29.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E
CRIANÇAS MINI-SOMBRIÑAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

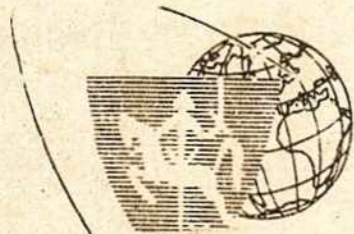
Av. Eulina, 99

S. Paulo

R. Coelho Barroada, 104
V. Prudente

Fones: 274-0571 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

**ALIO! ALIO!
CIA SÃO PAULO!**

PANORAMA LITUANO

Lietuviška radijo valandėlė jau veikia. Ir, nežiūrint pradžia būdingų nesklaidumų, veikia gerai. Valandėlę veda jaunos lietuviškos pajėgos. Tai joms – VALIO!

Pastabas, patarimus, pasiūlymus, o taip pat ir padėsinimą, rašykite valandėlės vadovybei: PANORAMA LITUANO, R. Consoação 2608, Conjunto 11, 01302 São Paulo, SP.

Kiekvieną šeštadienį, 12,15 – 12,45. – klausykite PANORAMA LITUANO, radijo stotis Novo Mundo, 560

LITERATŪROS RATELIO POPIETĖJE

Jvykusioje 24.9 Šv. Kazimiero parapijos patalpose, susirinkome iš pastovių lankytojų negausiai – vieni negalėjo dalyvauti dėl ligos, kiti dėl asmeninių kliūčių, bet galime pasidžiaugti, kad vis dėl to įvyko pirmasis pasirodymas Dailaus Skaitymo LIETUVIŠKAI Konkurso dalyvių.

Pirmiausia savo parašytą rašinį skaitė p-lė Joana Satkūnaitė: 'Kaip lietuvių kalba mane išgelbėjo'. Čia mes išgirdome nuotainingą gyvai parašytą jos studijų epizodą (bus atspausdinta 'M. Lietuvoj' ir galėsite pasiskaityti), kuris mus visus labai sužavėjo ir linksmai nuteikė, o svarbiausia – juk savo tarpe turime lengvai plunksną valdantį talentą. Ir rašantį lietuviškai. –

Kiek vėliau atvyko dar du jauniausieji skaitytojai – Ana Paula 9 m. amž. ir Audris Paulius 7 metų su savo tėveliais Tatarūnais. Ana Paula paskaitė eilėraštį "Plunksna ir pieštukas" ir "Karalaitės ašaros". Audris skaitė "Motinos Diena" ir tą pačią pasakėlę "Karalaitės ašaros", kuri buvo duota pagrindiniam skaitymui 'M. Lietuvos' puslapiuose. Mums teko pasidžiaugti, kaip tie du Brazilijos lietuviukai taisyklingai tarė seną skaitė lietuviškai, rūpestingai paruošti tam skaitymui ir kaip drąsiai jie jautėsi tarpe "senių" teisėjų. –

Po skaitymų, buvo tartasi lietuviškos mokyklos problemomis. Tą klausimą iškėlė kun. Rukšys, labai susirūpinęs liet. mokyklos

"krize". Naujai atvykusiam iš Čikagos ir kitų Š. Amerikos kraštų lietuviui išeiviui darosi nejaukiai baugu, dirbujantis su mūsų 'skaisčiuoju jaunimėliu', bet reikia pirmiausia jį pasiglemžti sau, kaip tai darė gabusis jėzuitas Antanas Saulaitis. Literatūrinio būrelio narių nuomone – šiuo reikalu turi rūpintis Brazilijos Liet. Bendruomenė – jos pareigose įeina lietuviškos mokyklos ir švietimo reikalai. Visokių liet. Minėjimų, koncertų, kongresų, parodų ruošimas yra didelis Bendruomenės nuopelnas, bet reikalinga dalyvauti ir kasdieniniame "juodame darbe". O tas darbas gal pats svarbiausias ir labiausiai problematiškas – lietuviškoji mokykla: IŠAUKLĖTI TIKRAI SUSIPRATUSIAS LIETUVIŲ JAUNIMO GRETAS išeivijoje.

Po diskusijų H. Mošinskienė paskaitė linksmą Kazio Sajos feljetoną "Klumpės".

Popietė baigta įprasta arbatėle su pyragu.

Sekanti literatūros būrelio popietė įvyks spalio m. 29 d. 16 val. pas A. ir H. Mošinskius, rua Prof. João Arruda 176, apt. 12. Perdizes. Telef. 65-0907.

Pranešame, kad Dailaus Skaitymo Konkursas pratęsiamas ir laukiame naujų dalyvių pasirodymo.

H. Mošinskienė

KUNIGŲ VIENYBĖS POSĖDIS

Rugsėjo 29 dienos rytą vyko Brazilijos lietuvių kunigų vienybės posėdis šv. Kazimiero parapijos patalpose. Po trumpo susikau-pimo, buvo prisimintas Šv. Tėvas Paulius VI jo 80-tojo gimtadienio proga, paskui pasidalinta rūpesčiais, planais bei informacijomis. Buvo iškeltas reikalas rengti parapičiams rekolekcijas ateinančios Gavėnios metu; aktyviai dalyvauti ruošiamame PALKe, skatinant ten ir P. Amerikos lietuvių kunigų susitikimą; ieškoti ML-vai daugiau prenumeratų, tikslu palaikyti ir pagyvinti mūsų vienintelį savaitraštį; ruošti ir perduoti brazilų publikai informacijų apie religinį ir tautinį persekiojimą Lietuvoj; ir kiti sielovadinio pobūdžio reikalai. Galop buvo išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: kun. Pr. Gavėnas – pirmininkas, kun. Ant. Trimakas – sekretorius, prel. Pijus Ragažinskas – išdininkas.

Posėdis užsibaigė bendrais pietumis klebonijoje.

● Kas aukojasi pinigam, jų neaukoja geriem darbam

SPALIS (outubro) TAI ROŽINIO – ROŽANČIAUS MĖNUO visiems pasaulio katalikams. Ypač gi mums, "Marijos žemės" vaikams, jis turi būti ypatingo dvasinio gyvastingumo, asmeninės ir bendros maldos mėnuo.

Šv. Kazimiero parapijoj
ROŽINIO ŠVENTĖ

bus atšvęsta spalio (outubro) 9 dieną, 16 valandą.

PROGRAMOJ: šventės MIŠIOS, Rožinio maldai pritaikintas filmelis, Krikščionių Pagalbininkės palaiminimas.

Po pamaldų – suneštinės vaisės, atsisveikinant su dr. VYTU KIAUŠU, išvykstančiu į Guajará-Mirim.
Visi mielai kviečiami dalyvauti.

Spalio (outubro) 23 dieną, sekmadienį, 16 val. šv. Kazimiero parapijos salėje bus bendros

MIŠIOS UŽ MŪSŲ MIRUSIUS KUNIGUS

ir

Dievo Tarno, Arkiv. JURGIO MATULAIČIO

paminėjimas

Koncelebruos galimai visi lietuviai kunigai. Bus giedama egzekvijos su LIBERA. Seks spalvotas filmelis "Tu esi Petras – Uola".

Kviečiamos visos religinės, tautinės ir kultūrinės organizacijos, bei visi atsimenantieji Brazilijoje dirbusius ir mirusius kunigus dalyvauti pamaldose, minėjime ir, pagal pirmų krikščionių prasmingą paprotį, suneštinėse vaisėse.

"O MAIS NOVO TRABALHO DE MELDUTIS LAUPINAITIS"

Šia ar panašia antrašte Brazilijos spauda recenzuoja ir skaitytojams pristato antrąją laidą (su fonotruokų ir ištraukų iš "KRONIKOS" priedais) dr. M. Laupinaičio "QUE PREFERES TU: LIBERDADE ou ESCRAVIDÃO?"

Šis 15.000 egz. švariai ir patraukliai, su iliustracijomis ir geram popieriu išleistas Lietuva ir jos kančias iškelias leidinys yra sveikintinas visų Tėvyne ir Laisvę mylinčių lietuvių, o ne vien kita-taučių mūsų bičiulių, gyvenančių laisvoje Brazilijoje.

Būtų ne tik prasminga, bet ir iš dalies teisinga, kad ir ML skaitytojai šį vertingą veikaliuką įsigytų bei kitiems jį pristatytų.

Recenzentas

PERSISPAUSDINA MŪSŲ RAŠTUS

Klevelando lietuvių savaitraštis DIRVA per kelis numerius tęsia, paimtą iš mūsų PENKIASDEŠIMTMEČIO, Felikso Ralicko aprašymą "Pirmosios gyvenimo dienos Brazilijoje". Matyt, kad ir "amerikonams" įdomus Lietuvos "braziliokų" gyvenimas tropikų "fazendose" bei kavų plantacijose.

VEIKLOS KALENDORIUS

Spalio (outubro) 28 d., 20,30 val. PLIAS Brazilijos skyrė narių susirinkimas pas inž. Algirda Mošinski, Rua prof. João Arruda, 176 apto. 12 (Perdizes). Tel. 65-0907.

Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA
MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislão Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr. Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti "Stanislão Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy. pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėju nuomone. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.